

PATVIRTINTA

Šilutės profesinio mokymo centro

2026 m. birželio 16 d.

direktoriaus įsakymu Nr. V-94

ŠILUTĖS PROFESINIO MOKYMO CENTRO UGDYMO ORGANIZAVIMO NE CENTRO APLINKOJE APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šilutės profesinio mokymo centro (toliau – Centras) Ugdymo ne Centro aplinkoje organizavimo aprašas (toliau – Aprašas) nustato ugdymo proceso vykdymą ne Centro aplinkoje, apibrėžia tvarką dėl organizavimo procedūrų, laiko, trukmės, vietos, formos, turinio atitikties Bendrosioms programoms bei saugumo reikalavimams, užduočių skyrimo ir mokymosi pažangos vertinimo.

2. Ugdymas ne Centre įgyvendinamas vadovaujantis pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Bendrosios programos) bei Ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo aprašu, patvirtintu LR ŠMSM 2025 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. V-559 „Dėl 2025-2026 ir 2026-2027 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų patvirtinimo“ (11 priedas), organizuojant išvykas ar pažintines veiklas į muziejų, teatrą, galeriją, parką, STEAM (angl. *Science, Technology, Engineering, Art (creative activities), Mathematics*) (toliau – STEAM) atviros prieigos centrus ar kitas mokymuisi aktualias aplinkas. Šio aprašo nuostatos taip taikomos įgyvendinant profesinio mokymo programas, organizuojant išvykas ar pažintines veiklas kitose profesiniam mokymuisi aktualiose aplinkose. Aprašo nuostatos netaikomos vykimui į sektorinius profesinio praktinio mokymo centrus, kai juose įgyvendinamas modulių praktinis mokymas ar kvalifikacijos egzamino praktinės dalies vertinimas.

II SKYRIUS UGDYMO NE CENTRO APLINKOJE ORGANIZAVIMO FORMOS IR TRUKMĖ

3. Atsižvelgiant į dalyko bendrosios programos mokymosi turinį, ugdymo bei mokymo procesas ne Centro aplinkoje gali būti organizuojamas vykdamas:

3.1. išvykas mokymosi tikslais: į muziejus, STEAM centrus, parkus, socialinių partnerių renginius, sporto aikštynus, baseinus ar kitus objektus, erdves, kuriose organizuojamas ugdymo procesas;

3.2. pažintines veiklas, skirtas vaikų ir jaunimo tautiniam, pilietiniam ir kultūriniam ugdymui skatinti.

4. Pažintinės veiklos organizavimo formos:

4.1. ekskursija – turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurį vykdo gidas arba mokytojas;

4.2. turistinė stovykla – trumpalaikio vaikų poilsio organizavimo forma į rekreacinę teritoriją su įrengta stovyklaviete;

4.3. sąskrydis – organizuotas vaikų susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;

4.4. vaikų turizmo renginys – trumpalaikės neformaliojo vaikų švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;

4.5. žygis – ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones;

- 4.6. varžybos – organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;
- 4.7. ugdymo karjerai išvyka - užsiėmimas už Centro ribų, skirtas lavinti gebėjimus, ugdyti kompetencijas, padėsiančias rinktis studijų kryptį, profesinę veiklą bei planuoti savo vietą darbo rinkoje;
- 4.8. kitos Centro vykdomos pažintinės veiklos formos.
- 5. Galima ugdymo proceso ne Centro aplinkoje trukmė:
 - 5.1. trumpalaikė (nuo vienos iki kelių valandų);
 - 5.2. visos dienos (trukmė ilgesnė nei per dieną nustatytas pamokų laikas);
 - 5.3. ilgesnė nei vienos dienos (trunka ilgiau nei vieną ugdymo dieną, įskaitant kelionę ir apgyvendinimą).
- 6. Ugdymas ne mokyklos aplinkoje gali būti organizuojamas:
 - 6.1. artimoje aplinkoje, netoli Centro esančiose organizacijose, viešose erdvėse ar parkuose ir kituose objektuose;
 - 6.2. Šilutės miesto savivaldybės teritorijoje;
 - 6.3. kitų Lietuvos savivaldybių teritorijoje;
 - 6.4. kitoje šalyje.

III SKYRIUS

UGDYMO NE CENTRO APLINKOJE PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

7. Išvykas, pažintines veiklas gali organizuoti dalyko, modulio mokytojai, grupės (klasės) vadovai, neformaliojo ugdymo mokytojai, švietimo pagalbos mokiniui specialistai.

8. **Mokytojai**, atsižvelgdami į dalyko bendrojoje programoje ar profesinio modulio programoje numatytus tikslus, planuoja ir organizuoja ugdymą ne Centro aplinkoje, numato tam reikalingus išteklius ir juos derina **su Centro direktore arba su direktorės įsakymu paskirtu** veiklos kuratoriumi, atsakingu už ugdymo ne Centro aplinkoje organizavimą. **Planuojant ir** organizuojant ugdymą ne Centro aplinkoje laikomasi principų ir rekomendacijų:

- 8.1. planavimo principai:
 - 8.1.1. tikslingumo (suplanuotų veiklų atitikimas dalykų bendrojoje programoje ar profesijos modulio įvardintiems tikslams; užduočių, skiriamų mokiniams, apimtis ir vertė; mokinių pažangos vertinimas);
 - 8.1.2. saugumo (priemonių mokinių saugumui esant už Centro ribų užtikrinimas);
 - 8.1.3. įtraukimo (mokinių mokymosi poreikių įvairovės užtikrinimas ir sąlygų visiems mokiniams dalyvauti planuojamose veiklose užtikrinimas, būdų, kaip mokiniai įtraukiami į veiklas, numatymas);
 - 8.1.4. ekonomiškumo (papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių įvertinimas, apgalvojant, ar Centras gali juos skirti);
 - 8.1.5. rizikų tikimybės (galimų rizikų ir jų įveikimo būdų numatymas).
- 8.2. Siekiant, kad ugdymas ne mokyklos aplinkoje sukurtų prielaidas mokiniams patirti gilesnę mokymosi patirtį, rekomenduojama:
 - 8.2.1. numatyti konkrečius uždavinius, kuriems pasiekti ugdymo procese reikalingos kitokios aplinkos;
 - 8.2.2. įtraukti mokinius į pasiruošimo procesą ir padėti mokiniams suprasti kontekstą;
 - 8.3. jeigu ugdymo proceso metu į mokymosi vietą vykstama specialiu transportu, važiavimo laiką iš dalies panaudoti mokymuisi, aptarimams ar refleksijai;
 - 8.4. į ugdymo procesą pagal galimybes įtraukti interaktyvias mokymosi priemones;
 - 8.5. ugdymo procese organizuoti aktyvias mokymosi veiklas, pritaikytas kitokiai aplinkai, kurios negalimos organizuoti mokantis klasėje;
 - 8.6. ugdymo veiklas organizuoti pagal iš anksto sudarytą planą.

9. **Grupės (klasės) vadovai** pažintines veiklas (edukacines išvykas, ekskursijas ir kt.) organizuoja, atsižvelgdami į grupės (klasės) mokinių ugdymo tikslus ir poreikius. Pažintinėms veikloms ne Centro aplinkoje vykdyti, grupės vadovas parengia veiklos programą/planą, numato reikalingus išteklius ir juos derina su Centro direktore arba su išvykos vadovu t. y. asmeniu, direktorės įsakymu paskirtu atsakingu už ugdymo ne Centro aplinkoje organizavimą. Planuojant pažintines veiklas, laikomasi 8.1.1-8.1.5 papunkčiuose pažymėtų veiklos planavimo principų.

10. Švietimo pagalbos specialistai, neformaliojo ugdymo mokytojai pažintines veiklas organizuoja atsižvelgdami į mokinių saviraiškos, bendrųjų kompetencijų, gyvenimo įgūdžių ugdymosi poreikius. Pažintinėms veikloms ne Centro aplinkoje vykdyti švietimo pagalbos specialistai, neformaliojo ugdymo mokytojai parengia programą/planą, numato reikalingus išteklius ir juos derina su Centro direktore arba su išvykos vadovu t. y. asmeniu, direktorės įsakymu paskirtu atsakingu už ugdymo ne Centro aplinkoje organizavimą. Planuojant pažintines veiklas, laikomasi 8.1.1-8.1.5 papunkčiuose pažymėtų veiklos planavimo principų.

11. Išvykose, pažintinėse veiklose pagal galimybes dalyvauja visi klasės (grupės) mokiniai.

12. Mokiniams, nedalyvaujantiems ugdyme (veikloje) ne Centro aplinkoje, ugdymo procesas organizuojamas Centre.

IV SKYRIUS

SAUGUMO REIKALAVIMAI IR ATSAKOMYBĖS

13. Organizuojant išvyką, vykimą į pažintines veiklas (toliau - išvyka) ir siekiant užtikrinti besimokančiųjų saugumą, yra skiriami lydintys asmenys ir išvykos vadovas. Lydintys asmenys – Centro pedagoginiai darbuotojai, mokinių tėvai ar praktiką atliekantys studentai (tačiau lydintys asmenys negali būti pagal bendrojo ugdymo programą besimokantys mokiniai), kurių funkcijas apibrėžia mokyklos vadovas. Išvykos vadovu skiriamas mokytojas, grupės (klasės) vadovas, švietimo pagalbos specialistas, neformaliojo ugdymo mokytojas (t. y. išvyką iniciavęs asmuo).

14. Lydinčiųjų asmenų skaičius priklauso nuo išvykos trukmės ir išvykoje dalyvaujančių mokinių skaičiaus:

14.1. planuojant trumpalaikes ir visos dienos išvykas šalies viduje:

14.1.1. ugdymo veiklose, kuriose dalyvauja iki 30 mokinių ir jie yra vyresni nei 16 metų, skiriamas išvykos vadovas;

14.1.2. ugdymo veiklose, kuriose dalyvauja iki 30 mokinių ir yra jaunesni nei 16 metų, skiriamas išvykos vadovas ir vienas lydintis asmuo.

14.1.3. įvertinęs mokinių brandą, ugdomųjų veiklų sudėtingumą, vietą ar viršijus 30 mokinių skaičių ir kitas aplinkybes, mokyklos vadovas gali skirti ir daugiau lydinčių asmenų.

14.2. planuojant ilgesnės nei vienos dienos išvykas šalies viduje ir užsienyje:

14.2.1. ugdymo veiklose, kuriose dalyvauja iki 30 mokinių ir jie yra vyresni nei 16 metų, skiriamas išvykos vadovas ir vienas lydintis asmuo. Jei vyksta daugiau nei 30 mokinių – proporcingai didinamas lydinčių asmenų skaičius;

14.2.2. ugdymo veiklose, kuriose dalyvauja iki 30 mokinių ir yra jaunesni nei 16 metų, skiriamas išvykos vadovas ir du lydintys asmenys. Jei vyksta daugiau nei 30 mokinių - proporcingai didinamas lydinčių asmenų skaičius.

14.3. planuojant trumpalaikes išvykas (ugdomąsias veiklas) artimojoje Centrai aplinkoje (pavyzdžiui Centro mokomuosiuose skyriuose, Šilutės rajono teritorijoje esančiose švietimo, kultūros ar bendruomeninėse įstaigose (bibliotekose, muziejuose, sporto bazėse, įmonėse ir pan.)), jei dalyvaujančių mokinių skaičius neviršija 30 – skiriamas išvykos vadovas, o lydintis asmuo – nebūtinai.

15. Trumpalaikės išvykas (ugdomąsias veiklas) artimojoje Centrai aplinkoje inicijuojantis mokytojas, pagalbos mokiniui specialistas, grupės (klasės) vadovas derina su Gimnazijos skyriaus vedėja (jei veikla trunka iki vienos ugdymo dienos - direktoriaus įsakymas bei tėvų (globėjų) raštiškas sutikimas – nebūtinai).

16. Siekiant užtikrinti mokinių saugumą organizuojant ugdymą ne Centro aplinkoje, nustatoma, kad:

16.1. Centro direktorius:

16.1.1. skiria ir įsakymu tvirtina kuruojantį asmenį, atsakingą už ugdymo ne Centro aplinkoje organizavimą (toliau – veiklos kuratorius);

16.1.2. susipažįsta su veiklos kuratoriaus teikta informacija dėl planuojamos išvykos ar pažintinės veiklos ne Centro aplinkoje (pažintinės veiklos programa/planu, mokinių sąrašu), įvertina galimas

rizikas ir kitus reikšmingus veiksnius, priima sprendimą pritarti ar nepritarti planuojamai veiklai (prireikus patikslinti aplinkybes – konsultuojasi su veiklos kuratoriumi);

16.1.3. pritaręs planuojamai ugdymo veiklai ne mokyklos aplinkoje, priima įsakymą, kuriuo įforminamas šios veiklos organizavimas bei tvirtinami išvykos vadovas(ai) (dažniausiai tai išvyką iniciavusį dalyko/modulio mokytoją, grupės (klasės) vadovą, švietimo pagalbos specialistą, neformaliojo ugdymo mokytoją) ir lydintieji asmenys;

16.1.4. įvertinęs mokinių brandą, ugdomųjų veiklų sudėtingumą, atsižvelgęs kitas aplinkybes, gali skirti ir daugiau išvykos vadovų ir lydinčių asmenų.

16.2. Veiklos kuratorius, atsakingas už ugdymo ne Centro aplinkoje organizavimą:

16.2.1. pagal poreikį teikia konsultacijas išvykos vadovui bei lydintiems asmenims saugos ir kitais klausimais (pvz. mokinių sveikatos, vaistų vartojimo klausimais, pasirūpina pirmosios pagalbos priemonių „krepšelio“ pateikimu ir kt.), kartu vertina galimas rizikas bei jų valdymo galimybes (pagal priedą Nr. 4);

16.2.2. informuoja direktorių apie planuojamą išvyką ar pažintinę veiklą ne Centro aplinkoje, pateikia jam vykstančių mokinių sąrašus bei pažintinės veiklos programą/planą, gautą iš išvykos vadovo (t. y. išvyką iniciavusio mokytojo, grupės (klasės) vadovo, švietimo pagalbos specialisto, neformaliojo ugdymo mokytojo);

16.2.3. padeda direktoriui, išvykos vadovui spręsti kitus, su planuojama išvyka ar pažintine veikla ne centro aplinkoje, susijusius klausimus.

16.3. Išvykos vadovas (t. y. išvyką iniciavęs mokytojas, grupės (klasės) vadovas, švietimo pagalbos specialistas, neformaliojo ugdymo mokytojas):

16.3.1. parengia išvykos, ugdomosios pažintinės veiklos programą/planą (pagal priedą Nr. 2) ir teikia jį veiklos kuratoriui, atsakingam už ugdymo ne Centro aplinkoje organizavimą;

16.3.2. sudaro mokinių, dalyvausiančių išvykoje ar ugdomojoje pažintinėje veikloje sąrašą ir jį pateikia veiklos kuratoriui, atsakingam už ugdymo ne Centro aplinkoje organizavimą;

16.3.3. numato galimas rizikas ir pasirėngimą joms valdyti;

16.3.3. pasirašytinai (priedas Nr. 3) supažindina vykstančius mokinius su saugoso ir kitais instruktažais pagal rekomendacijas, pateiktas 4 priede;

16.3.4. vadovaudamasis Mokinio elgesio taisyklėmis, turi teisę neleisti dalyvauti mokiniui išvykoje, jei mokinyss sistemingai (2-3 kartus) pažeidė nustatytas elgesio taisykles, o pažeidimai yra užfiksuoti TAMO dienyne;

16.3.5. informuoja nepilnamečių tėvus mokinių tėvus (ar vieną iš globėjų, rūpintojų) dėl mokinio dalyvavimo išvykoje ar vykimo į pažintines veiklas ne Centro aplinkoje ir gauna jų rašytinį pritarimą (pagal priedą Nr. 1);

16.3.6. įtraukia lydinčiuosius asmenis į parengiamuosius darbus, numato jų pareigas, priskiria mokinių grupes, už kurių saugumą jie atsakingi;

16.3.7. užtikrina numatytų veiklų įgyvendinimą, laikosi kitų Centre nustatytų procedūrų/susitarimų;

16.3.8. jei planuojama vykti į užsienio šalį: pateikia detalią informaciją nepilnamečių mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) dėl nakvynės vietos, nurodo telefono numerį, kuriuo gali susisiekti, bei kitą, jo nuožiūra, svarbią informaciją; susipažįsta su būtina mokinių saugumui užtikrinti informacija; jei reikalinga, organizuoja vizos gavimo procedūras;

16.4. **Lydintys asmenys** – prižiūri mokinių grupę, rūpinasi jų saugumu bei padeda išvykos vadovui užtikrinti numatytų veiklų įgyvendinimą ir sąlygas numatytiems ugdymo tikslams pasiekti.

16.5. Nepilnamečių mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) atsakingi už:

16.5.1. raštiško sutikimo dėl nepilnamečio vaiko dalyvavimo planuojamose išvykose ar ugdomosiose pažintinėse veiklose ne Centro aplinkoje pateikimą išvykos vadovui, jei išvykstama į kitą Lietuvos savivaldybę ar užsienį (pagal priedą Nr. 1). Sutikimas gali būti pateikiamas pagal šio aprašo priedą Nr. 1: arba patvirtinus sutikimą parašu sutikimo lape, arba patvirtinant sutikimą laisva forma elektroniniame dienyne, elektroniniu paštu ar kitomis nuotolinio komunikavimo priemonėmis;

16.5.2. jei išvyka organizuojama artimoje Centrai aplinkoje (Centro mokomuosiuose skyriuose, Šilutės rajono teritorijoje esančiose švietimo, kultūros ar bendruomeninės įstaigose (bibliotekose, muziejuose, sporto bazėse, įmonėse ir pan.) tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimas nebūtinai;

16.5.3. būtinos informacijos apie vaiko sveikatą perdavimą išvykos vadovui;

16.5.4. su išvykai ar ugdomajai pažintinei veiklai organizuoti susijusių išlaidų apmokėjimu;

16.5.5. mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) turi teisę nepritarti, kad vaikas dalyvautų išvykoje, atšaukti vaiką iš išvykos;

16.6. Mokiniai atsakingi:

16.6.1. už dalyvavimą išvykoje ar ugdomojoje pažintinėje veikloje. Atsisakyti dalyvauti gali tik dėl objektyviai pagrįstų priežasčių (pvz. liga, atstovavimas kitai institucijai);

16.6.2. už aptartų saugos reikalavimų bei elgesio taisyklių laikymąsi, gebėti vertinti galimas rizikas bei jas valdyti, nekelti grėsmės sau ir kitiems keliaujant transporto priemone, nepažeisti saugaus eismo reikalavimų, atsakingai elgtis lankant numatytus objektus ir kt..

16.7. **Mokiniais, nedalyvaujantiems išvykoje**, vyksta ugdymo procesas Centro nustatyta ugdymo organizavimo forma.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Ugdymui ne Centro aplinkoje organizuoti naudojamos pažintinei veiklai skiriamos lėšos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2007 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. ISAK-1934 „Dėl Mokinių pažintinei veiklai skirtų lėšų naudojimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“.

18. Mokinio mokymosi laikas dalyvaujant ugdomojoje ar pažintinėje veikloje, trunkantis ilgiau nei viena pamoka, perskaičiuojamas į konkretaus dalyko (-ų) mokymosi laiką (pagal pamokos (-ų) trukmę).

19. Ugdymas ne Centro aplinkoje Centro vadovo įsakymu gali būti organizuojamas laisvomis nuo ugdymo dienomis ar pasibaigus dienos ugdymo procesui ir yra įskaitomas į ugdymui skirtą laiką.

20. Aprašas skelbiamas Centro interneto svetainėje.

PATVIRTINTA

Šilutės profesinio mokymo centro direktorės

2026 m. birželio 16 d.

įsakymu Nr. V-94

ŠILUTĖS PROFESINIO MOKYMO CENTRAS,

_____ klasės mokinio(-ės)

(mokinio vardas, pavardė, klasė)

**TĖVŲ (GLOBĖJŲ) SUTIKIMAS
DĖL MOKINIO DALYVAVIMO UGDYME NE CENTRO APLINKOJE**

Aš _____

(vieno iš mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) vardas, pavardė, telefonas)

sutinku, kad mano sūnus/duktė/globalotinis(-ė) _____

(vardas, pavardė, klasė)

_____ m. _____ mėn. _____ d. dalyvautų ugdomojoje / pažintinėje veikloje

Savo vaiką supažindinau su elgesio ir saugumo taisyklėmis: saugus elgesys autobuse, gatvėje, kelte, viešbutyje, kultūringas elgesys.

Sutinku ir neprieštarauju, kad esant būtinybei mano vaikui būtų suteikta pirmoji medicininė pagalba ir/arba iškviesta greitoji medicininė pagalba.

Užtikrinu, kad supažindinau savo vaiką su alkoholinių gėrimų, narkotinių ir psichotropinių medžiagų galimomis vartojimo pasekmėmis. Jis (ji) yra informuotas (-a), kad nusižengus šioms taisyklėms, išvykoje dalyvauti nebegalės. Užtikrinu, kad atvyksiu jo pasiimti.

Pranešu, kokius vaistus pasiims ir vartos kelionėje mano vaikas (kita svarbi informacija pvz. alergijos, ir kt.) _____.

_____ (vieno iš tėvų (globėjų, rūpintojų) vardas, pavardė)

_____ (data)

_____ (parašas)

Kontaktiniai tėvų (globėjų, rūpintojų) telefonai: _____

PATVIRTINTA

Šilutės profesinio mokymo centro direktorės

2026 m. birželio 16 d.

įsakymu Nr. V-94

IŠVYKOS, UGDOMOSIOS PAŽINTINĖS VEIKLOS PROGRAMA / PLANAS

1. Veiklos pavadinimas:

(įrašyti tinkamiausią variantą: (pvz.: išvyka į mokymuisi aktualias aplinkas (muziejų, teatrą, galeriją, parką, STEAM atviros prieigos centrus ar kt.) *arba* įvardinti pažintinę veiklą (ekskursija – turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurį vykdo gidas arba mokytojas; trumpalaikė mokinių turistinė stovykla rekreacinėje teritorijoje su įrengta stovyklaviete; mokinių saskrydis-susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais; vaikų turizmo renginys – trumpalaikės neformaliojo vaikų švietimo vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais; žygis - keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones; varžybos – mokinių organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas tikslais; ugdymo karjerai išvyka - užsiėmimas už Centro ribų, skirtas lavinti gebėjimus, ugdyti kompetencijas, padėsiančias rinktis studijų kryptį, profesinę veiklą bei planuoti savo vietą darbo rinkoje *ir kt. pažintinės veiklos formas*)

2. Data, laikas, vieta/maršrutas, keliavimo būdas:

Išvykimo data: _____

Išvykimo laikas: _____ val., planuojama bendra išvykos trukmė _____ valandų.

Išvykos vieta (įstaiga), maršrutas:

Keliavimo būdas ir/ar transporto rūšis: _____

3. Veiklos tikslas: _____

4. Uždaviniai:

4.1.

4.2.

4.3.

5. Veiklos planas (trumpas, 3–6 punktai):

- _____
- _____
- _____
- _____

6. Numatomos užduotys mokiniams:

- _____
- _____
- _____

7. Rizikų įvertinimas ir valdymas: su saugos ir sveikatos reikalavimais, galimomis rizikomis ir jų valdymu mokiniai, išvykos vadovas, lydintys asmenys _____.
(įrašyti: supažindinti ir aptarta / nesupažindinti ir neaptarta)

8. Kitos svarbios pastabos (maitinimas, nakvynė, bilietai ir kt.):

9. Dalyviai:

Išvykos vadovas (atsakingas asmuo)

(išvyką iniciavusio dalyko/modulio mokytojo, grupės (klasės) vadovo, švietimo pagalbos specialisto, neformaliojo ugdymo mokytojo vardas, pavardė, pareigybė)

(parašas)

Lydintis asmuo (jei taikoma):

(vardas, pavardė, pareigybė)

(parašas)

Lydintis asmuo (jei taikoma):

(vardas, pavardė, pareigybė)

(parašas)

Klasė: _____

Mokinių skaičius: _____

(Pastaba: mokinių sąrašas pridedamas. _

Veiklos kuratorius, atsakingas už ugdymo ne Centro aplinkoje organizavimą

(vardas, pavardė, pareigybė)

(parašas)

Išvykos, ugdomosios pažintinės veiklos programos/plano suderinimo data:

202 _____ d.

iš TAMO dienyno

PATVIRTINTA
Šilutės profesinio mokymo centro

2026 m. birželio 16 d.
įsakymu Nr. V-94

Saugaus elgesio ir kiti instruktažai
_____ m. m.

Išvykos vadovas(ė): _____
(vardas, pavardė)

		Mēnuo/Diena			
Nr.	Mokinys				
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					

Data	Instruktažo turinys	Mokytojo parašas

PATVIRTINTA

Šilutės profesinio mokymo centro direktorės

2026 m. birželio 16 d.

įsakymu Nr. V-94

SAUGOS INSTRUKTAŽO REKOMENDACIJOS, GALIMOS RIZIKOS IR RIZIKŲ VALDYMAS ORGANIZUOJANT IŠVYKĄ BEI VYKIMĄ Į PAŽINTINES VEIKLAS NE CENTRO UGDYMO APLINKOJE

I SKYRIUS

BENDRI SAUGOS IR SVEIKATOS REIKALAVIMAI

1. Mokiniai turizmo renginių metu turi ne tik taikyti jau žinomus saugaus elgesio modelius, bet ir juos tobulinti atsižvelgiant į besikeičiančią eismo ar saugumo situaciją.
2. Autobuso laukti kieme, o jam atvykus - nebėgti. Į autobusą pirma įlipa išvykos vadovas. Įlipant ir išlipant nesistumdyti, laikytis eilės.
3. Autobusui važiuojant visi vykstančios grupės nariai turi sėdėti.
4. Išlipus iš autobuso sustoti ir laukti tolesnių išvykos vadovo nurodymų.
5. Neatsilikti nuo grupės. Pasimetus likti toje pačioje vietoje.
6. Eiti per gatvę su visa grupe tik tam skirtose vietose, įsitikinus saugumu ir neskubant.
7. Keisti maršrutą galima tik išvykos vadovui leidus.
8. Apranga turi atitikti metų laiką ir tos dienos orą.
9. Turėti geriamo vandens.
10. Buitines atliekas mesti tik į tam skirtus kontenerius.
11. Laikytis asmens higienos reikalavimų.
12. Draudžiama naikinti priešgaisrinius įrenginius, deginti atliekas, mėtyti degančius degtukus, teršti gamtą, naikinti arba žaloti medžius, gyvūnus.
13. Vengti veiksmų, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.
14. Organizuoti poilsinę veiklą, laužus kurti tik tam numatytose vietose, poilsiavietėse. Išvykstant poilsiavietę palikti tvarkingą.
15. Susižeidus kreiptis į išvykos vadovą.
16. Grįžus iš kelionės eiti į namus.
17. Mokiniams, kurie nesilaiko saugos ir sveikatos taisyklių, etikos normų taikomos nuobaudos gimnazijos nustatyta tvarka.

II SKYRIUS

EKSKURSIJOS DALYVIŲ ELGESYS MUZIEJUOSE IR PARODOSE

18. Muziejuose ir parodose kiekvienas dalyvis privalo saugoti eksponatus, neliesti jų rankomis (jeigu muziejaus taisyklės to neleidžia), vaikščioti atsargiai, nekliudyti eksponatų, klausytis ekskursijos vadovo nurodymų ir pasakojimo apie vieną ar kitą eksponatą.
19. Be išvykos vadovo leidimo draudžiama atsiskirti nuo grupės dalyvių arba atsilikti nuo grupės.
20. Jeigu ekskursijos metu yra būtinybė išeiti, apie tai būtina informuoti išvykos vadovą.

III SKYRIUS

SAUGUS ELGESYS GATVĖJE, VIEŠAJAME TRANSPORTE: AUTOBUSE, TROLEIBUSE, TRAUKINYJE, TRAMVAJUJE

21. Lietuvoje ir daugelyje kitų šalių eismas vyksta dešiniąja puse, reikia vengti ėjimo prieš judėjimą. Prasilenkiama iš dešinės.
22. Net ir labai dideliuose sambūriuose negalima stumdytis, skintis kelio alkūnėmis. Pastebėjus,

kad kas nors skuba, pasitraukite į šalį.

23. Jeigu turistinė grupė keliauja su lazdomis, tai lazda reikia laikyti vertikaliai, nes horizontaliai nešti lazda ar ilgą skėtį yra pavojinga, į jų smaigalius gali susižeisti praeiviai. Skėčiu ir lazda nemosuoti.

24. Einant reikia atsižvelgti į šaligatvio plotį. Siauru šaligatviu greta gali eiti tik du arba vienas asmuo. Sutiktuosius reikia praleisti. Paprastai tai daro jaunesnis amžiumi.

25. Pirmenybę sėsti į viešąjį transportą turi neįgalūs asmenys, maži vaikai, pagyvenę žmonės.

26. Laikytis transporto priemonių taisyklių: draudžiama iškišti rankas, persisverti pro važiuojančios transporto priemonės langą, važiuojant atidarinėti duris, išlipus iš transporto priemonės, iškart bėgti per gatvę ir kt.

27. Dėl paskirties vietos pasitikslinimo, dėl persėdimo reikia teirautis transporto darbuotojų, o ne keleivių, nes pastarieji gali suklaidinti.

IV SKYRIUS

SAUGUS ELGESYS PRIE VANDENS TELKINIŲ IR MAUDYMOŠI METU

28. Kategoriškai draudžiama maudyti nežinomose ir nepatikrintose vietose, audros metu, esant blogam orui, dideliame rūkui, prastam matomumui.

29. Geriausia ir saugiausia organizuoti maudymąsi atitvertuose pliažuose, kur budi gelbėjimo tarnybos. Jeigu nėra įrengtų maudyklų, grupės vadovas privalo patikrinti pasirinktos maudymosi vietos gylį, dugno saugumą. Tik įsitikinus visišku saugumu, leidžiama maudyti ne daugiau kaip 8 vaikams vienu metu, nurodytoje maudymosi vietoje, vienam asmeniui skiriama 4 kvadratiniai metrai ploto. (Laikytis kitų reikalavimų, numatytų Lietuvos higienos normos HN 79:2010 „Vaikų vasaros poilsio stovykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. V-765 (Žin., 2010, Nr. 108-5567)).

30. Jei grupė turi valčių, jos turi būti parengtos panaudoti gelbėjimui maudymosi metu.

31. Draudžiama maudymosi metu šūkauti, nes šauksmas vandenyje yra pagalbos prašymo signalas.

32. Kategoriškai draudžiama renginio dalyviams nardyti, šokinėti iš valtės, ar nuo stataus skardžio, kranto, maudyti temstant ar tamsiu paros metu, be išvykos vadovo leidimo.

33. Kategoriškai draudžiama vieniems dalyviamsirstyti valtimi.

34. Suorganizavę plaukimą valtimis, išvykos vadovas ar plaukimo vadovas (rekomenduojama abiem kartu) patikrina, ar valtys perėję techninę apžiūrą, ar yra gelbėjimo priemonės (liemenės, gelbėjimo ratai, virvės ir pan.). Valties šeimininkas turi būti suaugęs žmogus, mokantis gerai plaukti ir apmokytas gelbėjimo būdų, sugebantis techniškai irkluoti.

35. Valtimis galima vežti tik leistiną asmenų skaičių, kuris nurodytas ant valtės borto. Neleistina plaukti toliau, kaip 100 metrų nuo kranto. Nemokantys gerai plaukti, prieš sėsdami į valtį, užsideda liemenės. Kitas gelbėjimo inventoriussudedamas į valtį.

V SKYRIUS

ELGESYS ŽAIDIMŲ IR ATRAKCIONŲ METU

36. Išvykų vadovams ypač reikia būti dėmesingiams, kai vaikai žaidžia specialiose žaidimų, atrakcionų vietose.

37. Vaikai privalo laikytis žaidimų ar atrakcionų vietose nurodytų saugos reikalavimų.

38. Išvykos vadovas privalo įsitikinti, ar tvarkingas inventoriuss, kuris bus naudojamas renginio metu.

39. Kategoriškai draudžiama liesti, ardyti, sprogdinti, mesti į laužą rastus sprogmenis.

40. Radus sprogmenis ar į juos panašius daiktus, dalyviai privalo pranešti išvykos vadovui, kurio pareiga pažymėti tokių radinių teritoriją, pranešti policijai, artimiausiam kariniam daliniui.

41. Draudžiama kurti laužą, eiti arti jo mergaitėms ilgais palaidais plaukais.

42. Negalima imti į rankas ką tik užgesusių nuodėgulių.

VI SKYRIUS

ELGESYS PASIKLYDUS MIESTE AR KITOJE NEPAŽIŖSTAMOJE VIETOVĖJE

43. Jeigu renginio dalyvis(iai) atsiskyrė nuo grupės ir pasiklydo, esant galimybei, pirmiausia privalo susisiekti su išvykos vadovu (paskambinti telefonu).

44. Neturint tokios galimybės, laukti toje vietoje, kur atsiskyrė nuo grupės, nebandyti patiems susirasti grupę.

45. Jeigu renginio dalyvis(iai) tiksliai žino grupės buvimo adresą, galima kreiptis į policijos pareigūnus, kad padėtų pasiekti grupės buvimo vietą.

VII SKYRIUS

ELGESIO REIKALAVIMAI KELIAUJANT TRANSPORTO PRIEMONE

46. Į transporto priemonę ir išjos lipti galima tik jai visiškai sustojus.

47. Būtina laikytis saugaus eismo ir kultūringo elgesio taisyklių (nesikeikti, nesistumdyti, neskriausti mažesnių ir silpnesnių, netriukšmauti, nešiukšlinti, negadinti transporto priemonės inventoriaus).

48. Draudžiama trukdyti dirbti vairuotojui.

49. Įlipę į transporto priemonę apžiūrėkite inventorių. Pastebėję sugadintą inventorių, praneškite vairuotojui.

50. Sugadinus transporto priemonės inventorių, privalo sugadinusio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) atlyginti nuostolius.

VIII SKYRIUS

MOKINIŲ SAUGUS ELGESYS EINANT Į PAŽINTINIUS OBJEKTUS (DIRBTUVES, CECIUS IR KT.)

51. Einant keliu į objektą, reikia laikytis saugaus eismo taisyklių.

52. Objekteuose neliesti rankomis techninių įrengimų, įvairių įrankių.

53. Nesistumdyti, garsiai nešnekėti.

54. Klausytis šeimnininko (savininko) pasakojimo apie darbo pobūdį ir kt.

55. Pasiūlius ką nors atlikti, viską daryti pagal nurodymus. Neišgalvoti savo veiksmų.

IX SKYRIUS

MOKINIŲ SAUGUS ELGESYS TURISTINIO ŽYGIO METU

56. Kelkraščiu arba važiuojamosios dalies pakraščiu einantys pėstieji turi eiti prieš transporto važiavimo kryptį.

57. Organizuotai žmonių grupei eiti važiuojamąja dalimi leidžiama kolona ne daugiau kaip 4 eilėmis ir tik dešine važiuojamosios dalies puse. Kolonos priekyje ir gale iš kairės pusės turi eiti lydintys asmenys su ryškiaspalvėmis vėliavėlėmis.

58. Tamsiu paros metu arba esant blogam matomumui organizuotai žmonių grupei eiti važiuojamąja dalimi draudžiama.

59. Organizuotą vaikų iki 16 metų grupę vesti leidžiama tik šaligatviais arba pėsčiųjų takais, o ten, kur jų nėra, - ir kelkraščiu, bet tik šviesiu paros metu ir lydint ne mažiau kaip 2 vadovams.

60. Pėstieji, einantys neapšviestu kelkraščiu arba važiuojamosios dalies kraštu tamsiu paros metu arba esant blogam matomumui, privalo nešti šviečiantį žibintą arba prie drabužių prisegti šviesą atspindintį atšvaistą.

61. Į kitą važiuojamosios dalies pusę pėstieji privalo eiti tik pėsčiųjų perėjomis, o kur jų nėra - sankryžose pagal šaligatvių arba kelkraščių liniją. Kai matomumo zonoje perėjos ar sankryžos nėra, leidžiama eiti per kelią stačiu kampu į abi puses gerai apžvelgiamose vietose, tačiau tik įsitikinus, kad

eiti saugu.

62. Įžengti į važiuojamąją dalį pėstiesiems leidžiama tik po to, kai jie įvertina atstumą iki artėjančių transporto priemonių ir jų greitį bei įsitikina, kad tai yra saugu.

63. Važiuojamojoje dalyje pėstieji neturi be reikalo delsti ar stoviniuoti.

64. Pėstiesiems draudžiama:

64.1. eiti per važiuojamąją dalį tose vietose, kur yra transporto ar pėsčiųjų atitvarai, o gyvenvietėse - ir ten, kur yra skiriamoji juosta;

64.2 eiti automagistrale ar greitkelio;

64.3. eiti skiriamąja juosta arba greta jos važiuojamosios dalies pakraščiu;

64.4. išeiti iš už stovinčios transporto priemonės ar kitos kliūties, trukdančios apžvelgti vietą; eiti dviračių takais;

64.5. pasišalinti iš eismo įvykio vietos, jeigu pėstieji yra susiję su juo.

X SKYRIUS LANKYMOSI MIŠKE TAISYKLĖS

65. Piliečiai turi teisę lankytis visuose miškuose, išskyrus privačius.

66. Draudžiama lankytis miško sklypuose, kuriuose vyksta medienos ruošos darbai arba panaudotos cheminės ar biologinės miško apsaugos priemonės.

67. Įvažiuoti į mišką ir važinėti po jį galima tik keliais.

68. Statyti autotransporto priemones miškuose leidžiama tik tam tikslui skirtose aikštelėse ir šalikelėse.

69. Būdami gamtoje, turistai turi saugoti aplinką, vietos gamtos ir kultūros paminklus, nedaryti žalos gamtai.

70. Stovyklavietę reikia įrengti saugioje vietoje.

71. Statyti palapines reikia atvirose aikštelėse, tam skirtose vietose.

72. Turėti palapinei statyti būtiną įrangą, nekirsti medžių, neišmindyti samanų.

73. Palapinę statyti ne arčiau kaip 25 m nuo vandens telkinio.

74. Jei nėra įrengtų laužaviečių, reikia parinkti vietą ir tinkamai ją įrengti. Laužavietę galima apjuosti akmenimis arba apkasti griovelio.

75. Laužų negalima kurti miško tankumynuose, jie turi būti ne arčiau 50 m nuo medžių.

76. Kurui naudoti kirtimų atliekas, nulūžusias sausas šakas.

77. Laužą kurti su pirštinėmis ir galvos apdangalu.

78. Baigus kūrėti, laužą užgesinti, užpilti žemėmis ar vandeniu, sutvarkyti stovyklavietę.

79. Turistai, pastebėję gaisrą, privalo jį gesinti ir pranešti apie jį atitinkamoms tarnyboms.

80. Miške draudžiama:

80.1. kurti laužus tam nepritaikytose vietose;

80.2. mėtyti neužgesintus degtukus;

80.3. deginti žolę, nendres, palikti stiklo tarą ar duženas;

80.4. gąsdinti ar gaudyti paukščius ir žvėris;

80.5. draskyti lizdus, ardyti skruzdėlynus;

80.6. skinti retus augalus;

80.7. trukdyti kitų lankytojų poilsį garsia muzika;

80.8. šiukšlinti mišką, palikti atliekas ir tarą.

81. Pasiklydus nelakstyti po mišką, o likti toje pačioje vietoje - greičiau suras.

82. Stengtis pranešti apie savo buvimo vietą garsus sukeliančiais daiktais.

83. Neragauti, neliesti nežinomų augalų - galima apsinuodyti, nusideginti.

84. Einant žolę, žiūrėti po kojomis (gali būti gyvačių), o tankią žolę praskirti pagaliu.

85. Jei įkando gyvatė (požymiai: įkandimo vietoje lieka dvi viena šalia kitos esančios nedidelės žaizdelės, vėliau oda patinsta, pakeičia spalvą):

85.1. paguldyti nukentėjusį ant šono;

85.2. užveržti galūnę 5-10 cm virš įkandimo vietos. Žemiau užveržtos vietos turi būti jaučiamas pulsas;

85.3. išspausti iš žaizdos nuodus. Negalima čiulpti nuodų iš žaizdos, nes galima apsinuodyti;

85.4. įkastą galūnę nuleisti kiek galima žemiau, malšinti skausmą;

85.5. vežti nukentėjusįjį į gydymo įstaigą.

86. Jei įsisiurbė erkė (požymiai: toje vietoje gali niežėti ar perštėti. Paprastai erkė matoma kaip mažas juodas taškelis, aplink kurį parausta oda):

86.1. nesistenkite,, išrauti,, įsisiurbusios erkės. Suimkite erkę pincetu ir atsargiai judindami į šonus pabandykite ištraukti;

86.2. jeigu erkės galva nutrūko, patepkite tą vietą jodu ar spiritu;

86.3. kreipkitės į medikus.

87. Iškylos metu patartina apsivilkti rūbus, dengiančius rankas ir kojas, o atviras kūno vietas pasitepti vabzdžius atbaidančiais kremais ar losjonais. Susidūrus su vabzdžiais, nemojuokite rankomis, stovėkite nejudėdami, ramiai, kol jie nuskris.

88. Jei įkando vabzdžiai (uodai, akliai, širšės, bitės, vapsvos):

88.1. nedelsdami apie tai pasakykite vadovui;

88.2. ant įkandimo vietos uždėkite šaltą kompresą, perpjautą svogūną;

88.3. jei smarkiai ta vieta tinsta, nukentėjusįjį gabenti į gydymo įstaigą.

XI SKYRIUS

ELGESYS VAIKŠČIOJANT PILIAKALNIAIS AR KALVOTOMIS VIETOMIS

89. Vaikščiojant piliakalniais ar kalvotomis vietomis būtina avėti tinkamą avalynę (batus storu grublėtu padu, su auliuku, kad čiurna būtų stabili).

90. Tokiose vietose reikia vaikščioti takeliais ar pažymėtomis vietomis.

91. Į piliakalnį ar kalną lipti vorele ar poromis. Rankomis nesusikabinti.

92. Apžvalgos aikštelėse laikytis drausmės, nesistumdyti, nesiremti į atitvarus.

93. Nuo piliakalnio ar kalno leistis palengva, neužlendant vienas kitam už „akių“, prasilenkiant nekliudyti vienas kito. Draudžiama bėgti.

94. Esant slidžiam takeliui, elgtis ypatingai saugiai.

95. Nešiukšlinti, neskinti augalų, nelaužyti medžių.

XII SKYRIUS

ELGESYS VANDENS ATRAKCIONŲ PARKE

Draudžiama:

96. Rėkauti, švilpauti, klaidinti be pagrindo šaukiantis pagalbos, bėgioti, stumdytis.

97. Spjaudyti ant grindų ir į vandenį, atlikti gamtinius reikalus ne tualete.

98. Lipti ant atrakcionų, turėklų, dekoracijų.

99. Ciuožinėti laiptų turėklais, laiptuoti plieninėmis konstrukcijomis.

100. Nepilnamečiams asmenims iki 18 metų vartoti ir pirkti alkoholinius gėrimus.

101. Atsinešti maisto ar gėrimų, taip pat stiklinių, dūžtančių ir aštrių daiktų.

102. Rūkyti.

103. Fotografuoti, filmuoti.

104. Stumdytis, grubiai elgtis, trukdyti kitiems lankytojams.

XIII SKYRIUS

VANDENS BASEINE IR PIRČIŲ ZONOJE DRAUDŽIAMA

105. Šokinėti į baseiną nuo jo krašto, bėgioti baseino kraštu, plaukioti vietose, kur tai draudžiama.

106. Įlipti į baseinus, sūkurines vonias ar išlipti iš jų ne tam skirtose vietose.

107. Įlipti į nusileidimo takelio angą degant raudonai šviesai.

108. Sudaryti situacijas, kurios galėtų pakenkti kitiems.

109. Įsibėgėjus išokti į nusileidimo angą, siekiant padidinti nusileidimo greitį ar atlikti atrakcionų viduje kitus neleistinus veiksmus(verstis, iššokti iš pripučiamų ratų ir kt.).

110. Slidinėti grupėmis.

111. Slidinėti kitomis pozicijomis, nei yra nurodytos informacijoje.

- 112. Leistis nusileidimo takeliais tuomet, kai personalas draudžia.
- 113. Naudotis neveikiančiais atrakcionais.
- 114. Nusileidus vandens nusileidimo takeliu būtina kuo greičiau palikti nusileidimo baseinėlį.
- 115. Pirčių zonoje prašoma netriukšmauti.
- 116. Pirčių zonoje privaloma turėti rankšluostį.
- 117. Prieš įlipant į baseinus, sūkurines vonias, prieš įeinant į pirtis bei jomis pasinaudojus, taip pat jomis pasinaudojus tualetu būtina nusiprausti duše.
- 118. Į sausas pirtis galima įeiti turint rankšluostį, kurį būtina pasitiesti ant medinių gultų po visu kūnu.
- 119. Šlepetes reikia palikti prie įėjimo į pirtį.
- 120. Poilsio zonoje ant krėslų ir gultų privalu pasitiesti rankšluostį.
- 121. Pirčių zonoje nerekomenduojama nešioti papuošalų.
- 122. PIRTYSE DRAUDŽIAMA:
 - 122.1. Atsinešti ir naudoti savo užpilus, ekstraktus ir vantas.
 - 122.2. Patiems pilti vandenį ant akmenų.
 - 122.3. Naudoti kosmetines priemones.
 - 122.4. Reguluoti pirčių patalpose esančius prietaisus.

XIV SKYRIUS

TAISYKLĖS ŽYGIUOSE DVIRAČIAIS

- 123. Žygiuose dviračiais gali dalyvauti mokiniai nuo 12 metų, o jeigu vaikai yra išklause papildomą mokymo kursą ir turi mokyklos išduotą pažymėjimą - ne jaunesniems kaip 10 metų.
- 124. Dviratis turi būti tinkamo dydžio (lipdamas ant dviračio vaikas turi pasiremti pilna pėda).
- 125. Dviratis turi būti techniškai tvarkingas (stabdžiai, vairas, grandinė, pripūstos padangos, garsinis signalas).
- 126. Dviračio gale turi būti raudonas šviesos atšvaitas, iš abiejų šonų - oranžiniai šviesos atšvaitai, pritvirtinti prie ratų stipinų; važiuojant tamsiu paros metu arba esant blogam matumui, priekyje turi degti baltos šviesos žibintas.
- 127. Važiuojant dviračiu būtina užsidėti dviratininko šalną. Šalmas turi būti užsegtas tvirtais plačiais diržais, kurie patogiai susisega po smakru.
- 128. Važiuojant dviračiu, negalima kalbėti mobiliuoju telefonu. Jeigu yra būtinybė pakalbėti, apie tai pranešama vadovui, kuris esant galimybei sustabdys grupės judėjimą.
- 129. Važiuoti dviračiu leidžiama tik dviračių takais, o kur jų nėra - tam tinkamu kelkraščiu pagal eismo kryptį. Kai dviračių tako nėra, o kelkraštis netinkamas, leidžiama važiuoti viena eile važiuojamosios dalies kraštine dešine juosta. Važiuodamas kelkraščiu, dviratininkas neturi trukdyti ar kelti pavojaus pėstiesiems.
- 130. Jeigu eismas intensyvus ir reikia pasukti į kairę, apsisukti ar pervažiuoti į kitą kelio pusę, dviračio vairuotojas turi nulti ir kirsti važiuojamąją dalį vesdamas dviratį.
- 131. Jeigu pėsčiųjų ir dviračių eismui skirtame take ar šaligatvyje yra paženklinta dviračių eismui skirta tako dalis, dviračio vairuotojas privalo važiuoti tik ja ir kuo arčiau dešiniojo krašto.
- 132. Kai važiuojama grupe, reikia judėti vienas paskui kitą. Kolonos priekyje ir gale važiuoja po vieną vadovą.
- 133. Nevažiuoti arti stovinčių automobilių, nes keleivis lipdamas iš automobilio gali partrenkti dviratininką.
- 134. Prieš lenkiant pėstijį, reikia iš anksto jį perspėti garsiniu signalu.
- 135. Važiuojant su grupe, draudžiama atsilikti arba atsiskirti nuo grupės.
- 136. Dviratininkams draudžiama:
 - 136.1. važiuoti automagistralėmis ar greitkeliais;
 - 136.2. važiuoti nelaikant bent viena ranka vairo;
 - 136.3. vežti keleivius, jei tam nėra spec. įrengtų vietų;
 - 136.4. būti velkamiems kitų transporto priemonių;
 - 136.5. važiuoti įsikibus į kitas transporto priemones.

XV SKYRIUS

GALIMOS RIZIKŲ TIKIMYBĖS

Fizinės rizikos

137. Aplinkos pavojai:

- slidžios ar nelygios vietovės (pvz., žygiai miškuose, kalnuose);
- nesaugi infrastruktūra (pvz., senos patalpos ar įranga);
- neprognozuojami gamtos veiksniai (pvz., staigūs oro pokyčiai, audros).

Transporto rizikos

138. Eismo įvykiai kelionės metu:

- netinkamai organizuotas mokinių judėjimas (pvz., neatsargumas pėsčiųjų perėjose).

139. Fiziniai sužalojimai:

- nudegimai saulėje, vabzdžių įkandimai, alerginės reakcijos;
- traumos sporto ar kitų aktyvių veiklų metu.

Socialinės ir emocinės rizikos

140. Grupės dinamika:

- konfliktai tarp mokinių grupėje;
- nepilnavertiškumo jausmas ar izoliacija (pvz., kai veikla reikalauja specifinių įgūdžių).

141. Emocinis pervargimas:

- stresas dėl naujos aplinkos ar veiklos, ypač jei mokiniai nėra pripratę prie tokios formos ugdymo.

Organizacinės rizikos

142. Nepakankamas pasiruošimas:

- prastas veiklos planavimas, dėl kurio gali trūkti laiko užduotims ar neaišku, ką veikti;
- nepakankamas reikalingų priemonių (pvz., pirmosios pagalbos rinkinio) pasiruošimas.

143. Nepakankama komunikacija:

- neaiški informacija mokiniams, mokytojams ar tėvams;
- netinkamas veiklos instrukcijų perdavimas.

Teisinės ir atsakomybės rizikos

144. Nelaimingų atsitikimų teisinė atsakomybė:

- dėl mokinių sužalojimų ar kitų nenumatytų situacijų (pvz., prarasti daiktai, sugadinta įranga).

145. Privачios informacijos apsauga:

- asmens duomenų (pvz., sveikatos būklės, kiti asmens duomenys) pažeidimai dėl netinkamo jų tvarkymo.

Rizikos, susijusios su sveikata

146. Mokinių sveikatos būklė:

- nepastebėtos ar nežinomos alergijos, lėtinės ligos;
- dehidratacija, šilumos smūgis arba hipotermija (priklausomai nuo aplinkos).

147. Infekcijų pavojus:

- susirgimai dėl kontaktų su kitais asmenimis ar užteršta aplinka.

Finansinės rizikos

148. Papildomos išlaidos:

- nepasiteisinusios išlaidos (pvz., dėl atšaukto renginio ar netinkamos veiklos organizavimo);
- logistikos problemos: nenumatyti transporto ar įrangos gedimai, kurie didina sąnaudas.

XVI SKYRIUS

RIZIKŲ VALDYMO REKOMENDACIJOS

149. Pasiruošimas: svarbu atlikti išsamų rizikos vertinimą ir parengti atsargumo priemones. Turėti aiškų veiklos planą, įskaitant saugumo instrukcijas.

150. Komunikacija: svarbu informuoti mokinius, tėvus ir personalą apie veiklas bei rizikas.

151. Saugumo priemonės: svarbu užtikrinti pirmosios pagalbos rinkinio prieinamumą, turėti atsakingą asmenį su pirmosios pagalbos įgūdžiais.

152. Dalyvių stebėjimas: svarbu skirti pakankamai personalo grupės stebėjimui, ypač jaunesniems mokiniams.

153. 5. Lankstumas: svarbu turėti atsarginį veiklos planą (pvz., prastų oro sąlygų atveju).